

Többfázisú kémes anyagok egyensúlyi kristályosodása

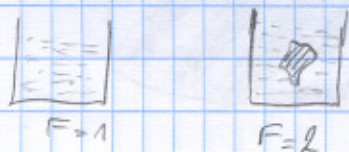
Végtelen lassú hűlés során alakuló kristályosodás

Gibbs féle fázis szabály

$$S_2 = k + 2 - F$$

k ... komponensek száma (Vas + szén $k=2$)

F ... fázisok száma (egy rendszeren belül határ felülettel elválasztott részek)

S_2 ... szabadsági fok (szabadon változtatható állapotjelzők számát adja meg)

Állapotjelzők:

- hőmérséklet
- koncentráció
- nyomás

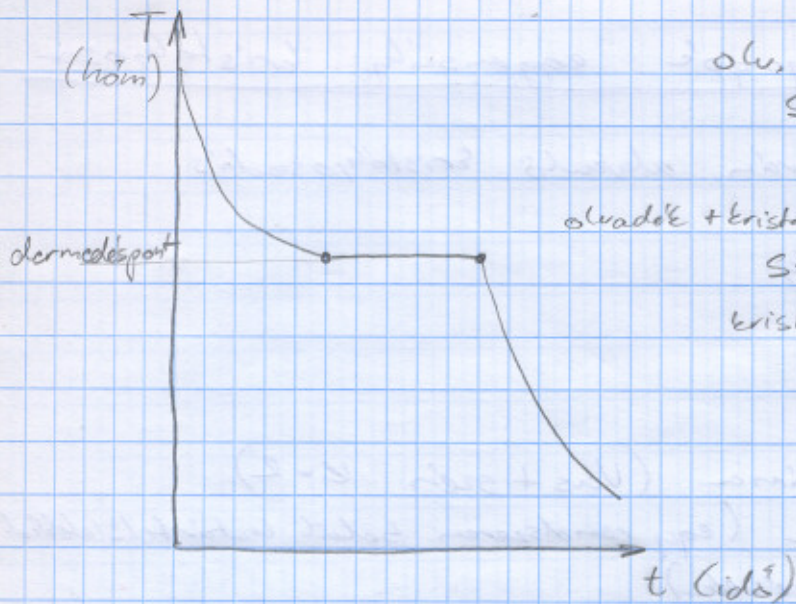
Gibbs féle fázis szabály alkalmazása vízre:

1.)	1 fázisú rendszer	: víz	$F=1$	$k=1$	$S_2 = 1 + 2 - 1 = 2$	P, T
2.)	—	: víz + gőz	$F=2$	$k=1$	$S_2 = 1 + 2 - 2 = 1$	P, T
3.)	—	: víz + gőz + jég	$F=3$	$k=1$	$S_2 = 1 + 2 - 3 = 0$	—

Gibbs féle fázis szabály kémeire (gyakorlati változat)

$$k + 1 - F = S_2$$

Szintém lehűlési görbe:

olv. $k=1$ $F=1$

$$S_z = k + 1 - F = 1 + 1 - 1 = 1$$

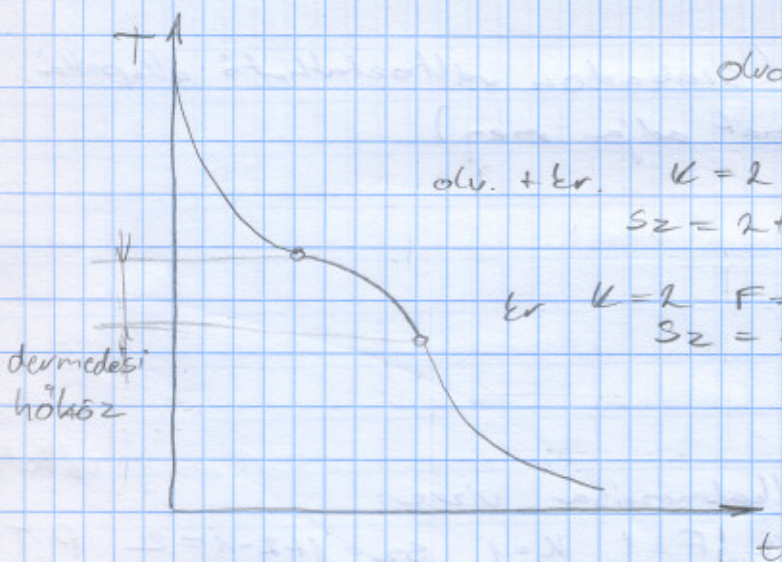
olvadék + kristály $k=1$ $F=2$

$$S_z = 1 + 1 - 2 = 0$$

kristály $k=1$ $F=1$

$$S_z = 1 + 1 - 1 = 1$$

Ötvözet $k=2$

olvadék $k=2$ $F=1$

$$S_z = 2 + 1 - 1 = 2$$

olv. + kr. $k=2$ $F=2$

$$S_z = 2 + 1 - 2 = 1$$

kr $k=2$ $F=1$

$$S_z = 2 + 1 - 1 = 2$$

Ötvözet fogalma és szövetelemzei:

A szintém nem elégíti ki az ipari követelményeket
 Ötvözet: látszólag egynemű anyag mely két vagy több fém egyesítése útján jön létre

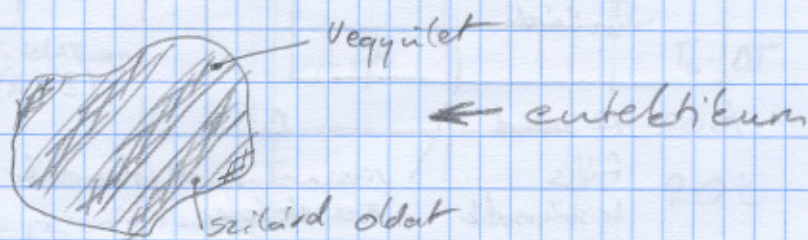
- Ötvözetek alkotórészei:
- fémek (kb 30 félé)
  - metalloidok (fémes tulajdonságú anyagok)
  - nem fémes elemek (S, P)
  - gázok (N)

megjelenési formái:

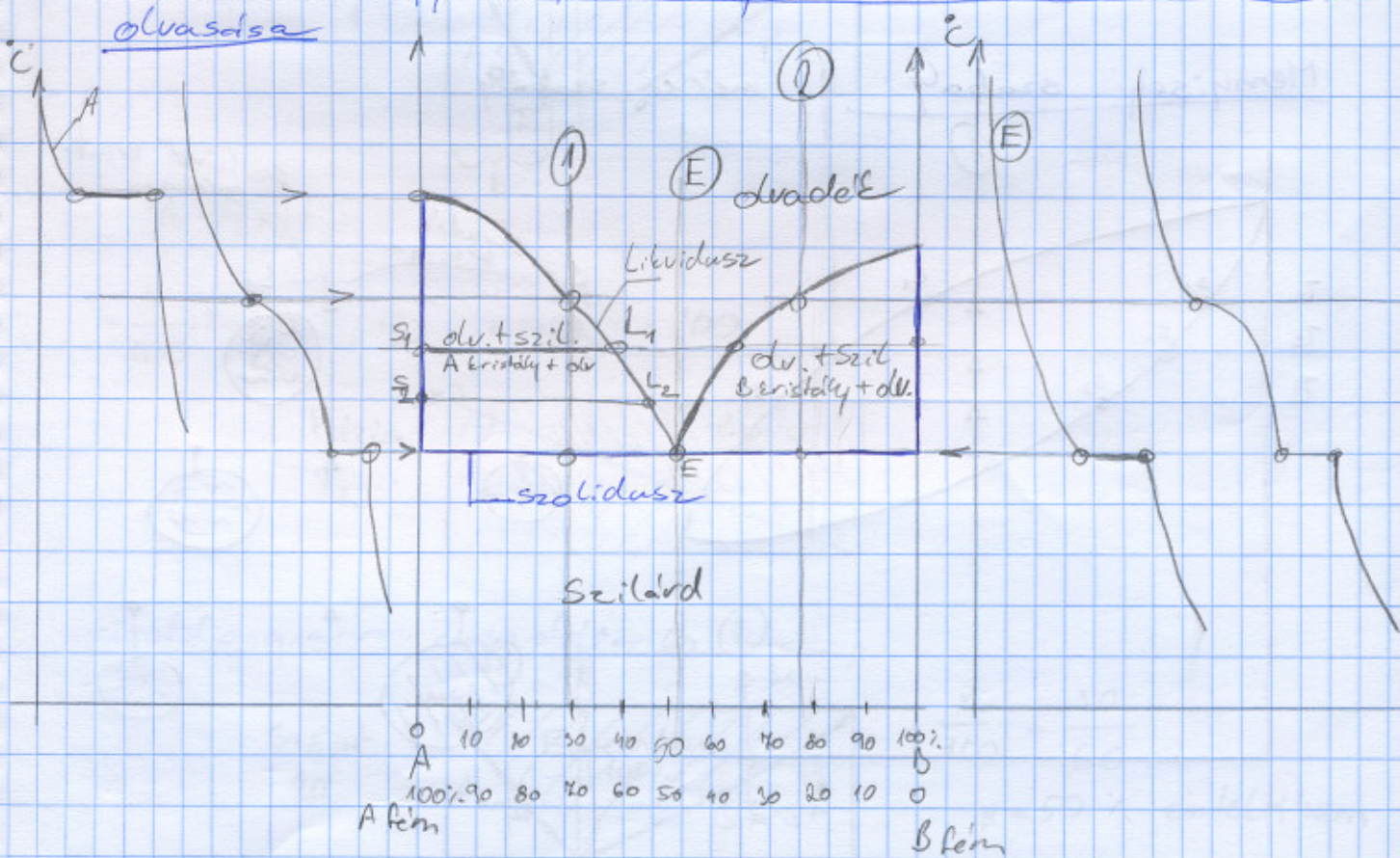
- 1.) Szilárd oldatok (megférnek egy kristályrácsban de megtartják önálló tulajdonságaikat)
- 2.) Fémes vegyület (ha van vegyületi hájláruuk)

A szilárd oldatok jól alakíthatók, a fémes vegyületek ridegek

3.) Különválasz-eutektikum (ha nem férnek meg egy vegyületben)

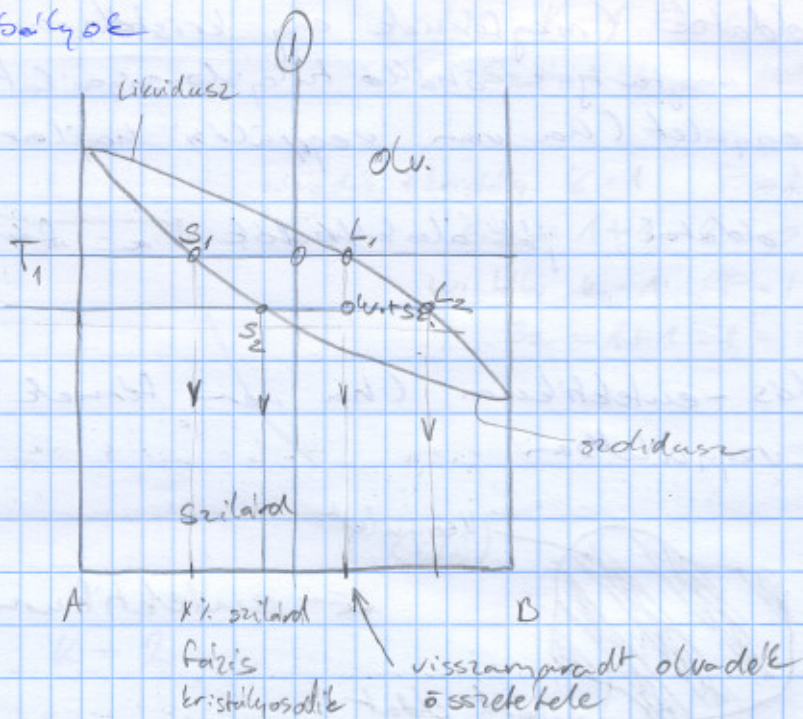
Kétalkotós egyensúlyi diagram felrakása és olvasása

(E) eutektikum

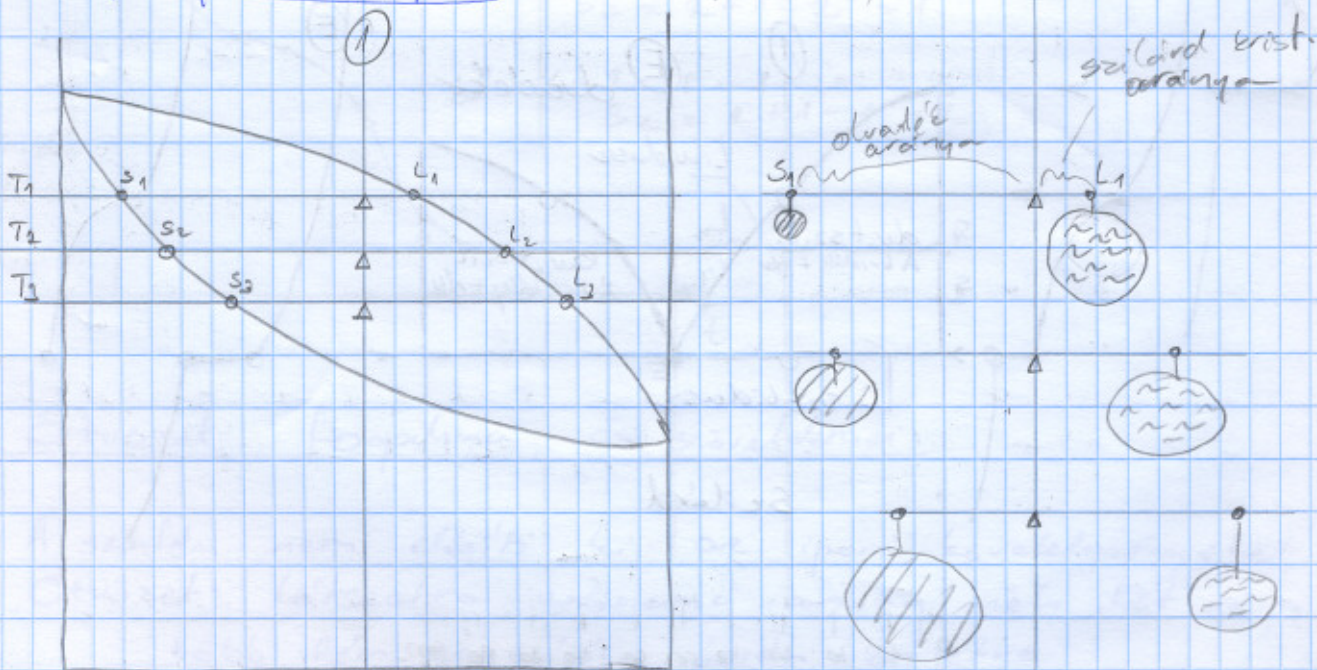
Egyensúly; diagramok elemzésének szabályai

Mennyiségi szabályok

Mennyiségi szabály:

mérték szabály

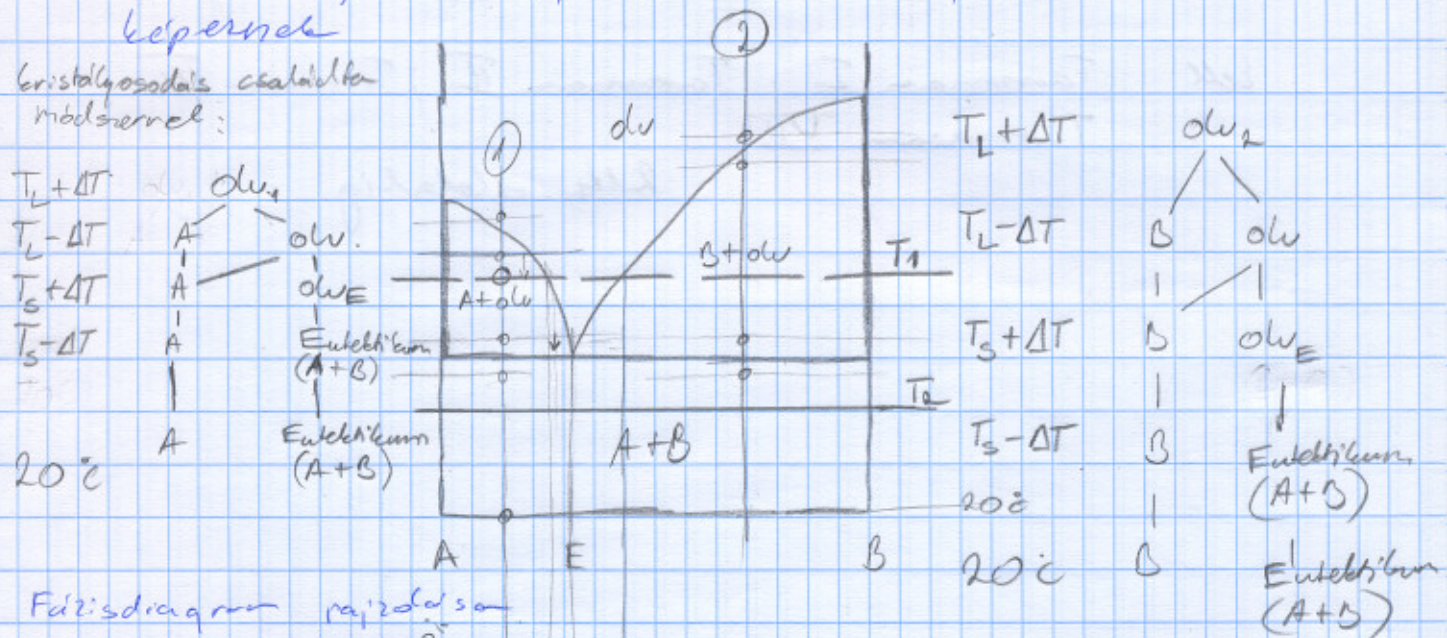

Eszaki betárolás egyensúlyi diagramja

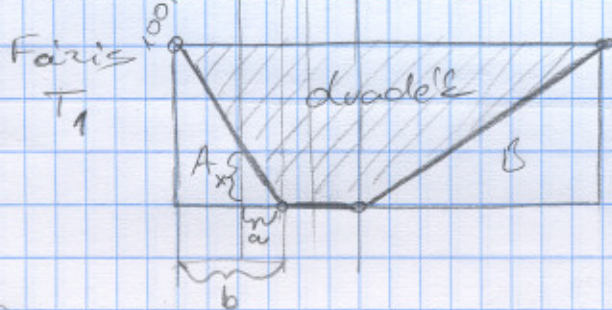
Egyszerű eutektikus rendszer: Tammán I

Ha ~~h~~ folyékony állapotban oldódunk, szilárd állapotban nem oldja a fémek, eutektikumot képeznek

kristályosodás csatlakozási módszerrel:

Fázisdiagram rajzolás

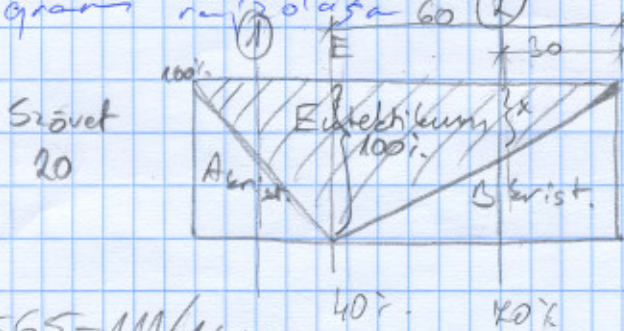

$$A \rightarrow (x)!$$

$$\frac{x}{100} = \frac{a}{b} \Rightarrow x = \frac{a}{b} \cdot 100$$

Szövetdiagramm rajzolás 60 (2)

$$\frac{x}{100} = \frac{30}{60} \Rightarrow x = 50\% \text{ eutektikum}$$

06-46-565-111/1615 40% 40%

előző oldal alapján kész telefonszámok megrendelése:

Tiszta Mielős: Metallográfia

Órai anyag: 184.0 -

extra képlet és rajz nem kell

7.10. 7.11. 7.12. nem kell

kell Tammán I, Tammán II; Tammán VI
Tammán VII

214. oldalig

Követheti órán zh